

- TUULI REIJONEN
- MAUNO HÄMÄLÄINEN

ler

Irja ja Risto Valta on nuori aviopari, joka rentoutuu viikonloppuisin ylätuulissa. Ilmassa he tutustuivatkin toisiinsa laskuvarjohyppäjien merkeissä.

Siru tulee eteisessä vastaan. Siru on nelivuotias sinimekko, lemmikkisilmä, toimelias pikkuhminen, jonka erikoisala on ottaa aamuisin ilmaa: paikoitako aurinko tai onko taivas puoli- tai täyspilvessä, missä päin tuulee. Hän tekee sen itsän ja äidin takia varsinkin lauantaisin ja sunnuntaisin, on täällä, minkälainen on sää, päivävätkö isä ja äiti ylätuulihin.

Irja ja Risto Vallan romanssi alkoi ilmassa. Ei ole kysymys lentoemännän ja kapteenin tavallisesta rakkaustarinasta, vaan todella kahden nuoren kohtalokkaasta tapaamisesta avaruudessa. Kummatkin ovat nimittäin laskuvarjohyppäjiä. Ilma on heidän elementtinsä, avaruuden he tuntevat kodiksi. Viikon varrella he harvoivat maassa tapaavat toisiaan, leipätyö nielee tarkkaan kummankin ajan, mutta viikon vaihtuessa maailma avartuu, silloin he irtautuvat maasta ylätuulihin. Vauhdin hurma ja jännitys ottaa heidät omakseen.

Risto Valta sai sotilaskoulutusta laskuvarjojääkärintä. Aikaisemmin hän oli harrastanut ilmailua, mutta armeijassa laskettiin perustus ammattitaidolle, josta kehittyi vuosien varrella enemmän kuin harrastusta. Hän liittyi Suomen Laskuvarjokerhoon, oli sen innokkaimpia jäseniä, pystyi mittaaviin ja jänneviin hyppyihin, joutui kilpailuihin ja pääsi palkinnoille, ensin kotimaassa, myöhemmin pohjoismaissa osallistuen myös kansainvälisiin kilpailuihin, hän toimii nykyisin kerhossa hyppäjien opettajana. Leipätyönään hänellä on pankkitarkastajan toimi. Kielitaitoisena – hän kävi Englantilaisen koulun – hänen ensimmäinen toimipaikkansa oli pankin kirjeenvaihtajana, siitä hänet siirrettiin tarkastajan toimeen, jossa joutuu pal-

jon matkustamaan. Mutta viikon vaihte on toki oma ja se pyhitetään hyppäämiseen.

He todella tutustuivat ilmassa. Irja oli lukenut eräästä aikakauslehdestä jutun laskuvarjohyppääjistä ja nähnyt Riston kuvan. Enemmän kuin upea poika häntä kiinnosti kuitenkin itse asia. Hän innostui siinä määrin, että soitti lukemisen istuimelta Malmille tiedustellen, miten pääsisi hyppäämiseen käsiksi. Sai puhelinnumerot ja ohjeet, kehotuksen lähteä alkajaisiksi Jämijärven kursseille, joiden määrä oli kestänyt kymmenen päivää.

Irjalla oli ollut toiset suunnitelmat. Hän oli nimittäin, reipas ja aktiivinen kun oli, jonkin aikaa harrastanut judoa. Aikomuksena oli lähteä Ranskaan judokursseille. Vaakalautaa kuitenkin kallistui Ranskasta Jämijärven puolelle ja sinne hän lähti. Siellä oli mm. Risto Valta opettajana. Ristolla oli yhtä siniset silmät kuin taivas oli sininen heidän tavatessaan. Juuri se jäi Irjan mieleen. Riston silmien kirkas ja selkeä, ehdoton ja rehellinen sini.

Irja itse on pitkä ja solakka, rummahiuksinen ja ruskeasilmäinen, hän on jännevä ja iloinen, rauhallisen Riston rinnalla kuin iloisesti pulppuava puro. Hän on tietokonepalveluksessa ATK-selvittelijänä, mikä on tarkkuutta kysyvää numeroitua. Siinä ei sovi hajamielisenä haparoida. Ehkä juuri tämä puoli, tarkkuus ja huolellisuus ovat olleet auttamassa myös laskuvarjoharrastuksissa. Havaintokyvyn on ostava terävä, salamannopeasti on pystyttävä arvioimaan tilanteet: Hetkeäkään ei saa hermostua.

Innostus laskuvarjohyppäisiin on Suomessa kasvamassa. Vuoden mittaan pidetään useita kursseja, osanottajia niillä on kaikkiaan noin 130, mutta

hyppääjiksi loppujen lopuksi jää ehkä vain viisi, joista kilpailutasolle ehkä kolme. Alaraja kursseilla on 16 vuotta, ylärajaa ei ole. Suomessa on muutamia erinomaisen ansioituneita nimiä tällä alalla; mm. Antero Takkala, Harri Toivonen, Eero Ylinen. Risto Vallalla on eri lajeissa Suomen mestaruuksia kymmenen, pohjoismaisia palkintoja kuusi. Kilpailuissa on otettava huomioon henkilökohtainen tarkkuus, taitohyppy, joukkuetarkkuus ja yleismestaruus. Vakiovarusteisiin kuuluu hyppypuku, suojakypärä ja kaksi varjoa.

Pieni nelipaikkainen kone lähtee huristamaan ylätuulihin.

– Jännittääkö?

– Ei lainkaan. Kaikki sivuajukset on heitettävä syrjään, on keskityttävä yksinomaan tehtävään.

Kone nousee aina ylempiä ja ylempiä. Pysähdys ja heittäytyminen. Heittäytyessä on käytettävä hyväksi ilman vastusta käsien asennoilla. Kohdataan toisia hyppääjiä ilmassa, tehdään kuvioita yhdessä. 1 000 metrin korkeudessa hyppyt ovat tarkkuushyppäjä, 2 000 ja 3 000:n välillä tyylihyppäjä.

– Mikä on ensimmäinen tunne avaruudessa? Eikö vauhti huimaa? Eihän ihminen sentään ole lintu.

– Ensimmäinen tunne on kelluva, on tavoitettava oikea tasapaino. Vauhti on ehkä sama kuin noin 200 km tunnissa. Varjot avataan vasta noin 600 metrin päässä maasta.

– Entä jos varjot eivät avaudukaan, jos niihin on tullut jokin vika?

– Laukaisukahvasta vedettäessä ne kyllä aukenevat. Varavarjo on olemassa, se on jo-

jatko sivulla 66

nosta

KIINNI

lennosta . . .

sivulta 32

ko vatsan kohdalla tai niskassa. Kyllä niistä aina toinen aukeaa.

— Voiko suunnistaa juuri määrättyyn kohtaan maassa?

— Niin on tarkoitus. Tietysti ei aina osu kohdalleen, voi lentää hiukan sivuun, esimerkiksi metsään, tarttua jopa puuhun, mutta kyllä siitä pääsee ketterästi kipuamaan alas maahan, mikäpä siinä . . .

— Tuollaiseen hommaan tarvitaan rautainen terveys, ennen kaikkea lujat hermot. Onko teille koskaan sattunut pahempaa haaveria?

— Nivelsiteiden revehtymä pari kertaa, sanoo Risto rauhallisesti. — On opittava laskeutumaan maahan kissamaisen keveästi.

Kerran ensimmäisissä harjoituksissa tuuli oli lennättänyt 'kevytkenkäisen' Irjan melko kauaksi maalista. Risto oli heittänyt Irjan koneesta hieman väärästä kohdasta ja Irja liiteli varjoineen suoraan metsään. Risto säikähti, kun Irja katosi näköpiiristä ja hyppäsi hänen jälkeensä, mutta tapasi tytön ehjänä ja iloisena ja vaurioitumattomana kömpimässä maassa.

— Kaikki toiset harrastukset ovat saaneet jäädä, judot ja muut. Ainoa on tämä hyppäminen, niin, ja tietysti koti ja pikku Siru, naurahtaa Irja ja ottaa Sirun hellien syliinsä.

Risto pitää huolen palkinnoista, mutta kerran Irjakin normaalissa kilpailussa tuli toiseksi.

— Tätä harrastusta en vaihtaisi mihinkään muuhun, toistaa Irja. — Se kuuluu elämäni, se on ihanaa, fantastista.

Risto hymyilee rauhallisen miehen tasaista hymyä. Pikku Siru nyökkää hyväksyvästi päätään. Siru on pienestä iästään huolimatta ollut monesti lentämässä. Kuka tietää, tuleeko hänestäkin vielä aikanaan laskuvarjohyppääjä, siihen hänellä olisivat isän ja äidin perinteenä kaikki edellytykset. □